

Kontiolahden kunnan perusopetuksen kouluterveyskyselyn tulokset vuonna 2023

Sivistyslautakunta 25.10.2023 § 96

292/12.02.00.00/2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää sähköisenä kyselynä tietoa lasten ja nuorten elinolosuhteista, kouluolosuhteista, koetusta terveydentilasta ja koulu- sekä opiskeluterveydenhuollosta. Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Tietoja on kerätty perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyville vuodesta 1999 ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuodesta 2008 alkaen. Perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyvät lapset ja heidän huoltajansa ovat mukana vuodesta 2017 alkaen. Perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokan oppilaiden huoltajat ovat vastanneet kyselyyn vuosina 2017 ja 2019. Jatkossa huoltajien kysely toteutetaan harvemmin.

Tutkimus antaa monipuolisen ja laadullisen seurantamateriaalin lapsista ja nuorista 250 erilaisella indikaattorilla seitsemältä seuraavalta eri osa-alueelta:

- hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika
- terveys ja toimintakyky
- elintavat
- koulunkäynti ja opinnot
- perhe ja elinolot
- kasvuympäristön turvallisuus
- palvelut ja avunsaanti

Oppilaat vastasivat kyselyyn maaliskokuussa 2023 sähköisesti kouluaikana ja opettajien valvonnan alaisina. Vastaaminen oli vapaaehtoista ja vastaukset annettiin anonyymisti.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyyn vastasivat:

- peruskoulujen 4. ja 5. luokkien oppilaat
- peruskoulujen 8. ja 9. luokkien oppilaat
- lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat
- ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat (alle 21-vuotiaat)

Kouluterveyskyselyn perustulokset ovat ilmaisia kunnille ja opetuksen järjestäjille. Kuntakohtaiset tulokset ovat olleet saatavilla sähköisessä muodossa 21.9.2023 alkaen. Oppilaitoskohtaiset tulokset ovat salasanalla suojattuja.

Tuloksia löytyy siis koko maan tasolla, kuntakohtaisesti ja koulukohtaisesti. Kuntakohtaisia tuloksia voidaan hyödyntää edistettäessä lasten ja nuorten hyvinvointia opiskeluhuoltotyössä. Kunnat hyötyvät tuloksista myös opiskeluhuoltotyön johtamisessa esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman indikaattorien seurannassa. Kansallisella tasolla kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään seurattaessa ja arvioitaessa poliittisia ohjelmia ja erilaisia lakeja.

Kaikki tulokset löytyvät osoitteesta: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>

Kouluterveyskyselyn tuoreiden tulosten mukaan suuri osa lapsista ja nuorista voi hyvin, on tyytyväinen elämäänsä ja arkirytmiksi on kunnossa. Osan hyvinvointia kuitenkin kuormittavat monet erilaiset tekijät, kuten

sairastelu, ahdistuneisuus, kiusaaminen tai sosiaalisten tilanteiden pelko, joiden taustalla voi olla monia erilaisia tekijöitä. Koulussa jaksamista tukevat arkirutiinit, kuten liikunta, ravinto ja uni, sekä kokemus siitä, että koulussa ei kiusata ja on muutenkin turvallinen olo. Tilanteen korjaaminen vaatii toimia sekä kouluyhteisöltä että opiskeluhuoltopalveluilta.

Kouluterveyskyselyn mukaan oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien oppilaiden osuus on kasvanut vuodesta 2015 alkaen, erityisesti tytöillä. Viime keväänä perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaista sekä lukion ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista noin joka neljäs (25–29 %) koki oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Tytöt (31–40 %) kokivat oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi poikia (16–20 %) merkittävästi yleisemmin.

Kontiolahden perusopetuksen kuntakohtaisia tuloksia esitellään lautakunnan jäsenille kokouksessa. Esittelyyn on nostettu ensisijaisesti ne indikaattorit, joissa Kontiolahden tulokset ovat huolestuttavia koko maan tuloksiin verrattuna sekä tuloksia, jotka ovat myönteisiä koko maan tuloksiin verrattuna. Lisäksi esittelyyn on nostettu kunnan hyvinvointisuunnitelman indikaattorien tuloksia sekä yleisessä keskustelussa olevia lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä indikaattoreita.

Kuntatason tuloksia käydään läpi marraskuun rehtorikokouksessa. Koulut käsittelevät omia tuloksiaan sekä koulun yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyöryhmässä että henkilöstön kanssa. Näiden käsittelyjen yhteydessä tulee myös miettiä, millaisiin toimenpiteisiin kouluilla ryhdytään ja on mahdollisuus tarttua huolestuttavien tulosten suunnan kääntämiseksi oppilaiden parempaa terveyttä kohti.

Lisätietoja: opetuspäällikkö Leila Kurki, p. 050 344 7909.

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistyslautakunta merkitsee vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset tiedokseen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.
